

V I Lenin

Berninternationalens hjältar

I artikeln ”Tredje internationalen och dess plats i historien” (Kommunistitjeskij Internatsional nr 1, 1.V.1919, s 38, ryska utgåvan)¹ pekade jag på en av de framträdande yttringarna av det ideologiska sammanbrottet för dem som representerar den gamla, ruttna ”Bern”internationalen. Detta sammanbrott för teoretikerna för den reaktionära socialism, som inte förstår proletariats diktatur, har kommit till uttryck i de tyska ”oavhängiga” socialdemokraternas förslag att det borgerliga parlamentet skall kombineras, förbindas, förenas med en form av sovjetmakt.

Den gamla internationalens mest framstående teoretiker, Kautsky, Hilferding, Otto Bauer & Co, har inte förstått att de föreslår att bourgeoisins diktatur och proletariats diktatur förenas! Personer, som gjort sig ett namn och vunnit arbetarnas sympati genom att förkunna klasskamp och klargöra dess nödvändighet, har inte förstått – och detta vid den mest avgörande tidpunkten i kampen för socialism – att de helt och hållet ger upp läran om klasskampen, helt och hållet avsvärjer sig den och de facto övergår till bourgeoisins läger i sina försök att förena bourgeoisins diktatur med proletariats diktatur. Det låter otroligt, men är ett faktum.

Undantagsvis har vi nu i Moskva lyckats få tag på ganska många utländska tidningar, om än strörexemplar, så att det är möjligt att något utförligare rekonstruera historien – dock naturligtvis långt ifrån den fullständiga – om herrar ”oavhängigas” vacklan i nutidens teoretiska och praktiska huvudfråga. Det är frågan om diktaturens (proletariats) förhållande till demokratin (den borgerliga) eller sovjetmaktens till den borgerliga parlamentarismen.

I sin skrift Proletariats diktatur (Wien, 1918) skrev herr Kautsky, att ”sovjetorganisationen är en av vår tids viktigaste företeelser. Den lovar att få avgörande betydelse i de stora avgörande striderna mellan kapital och arbete, som vi nu går tillmötes” (s 33 i Kautskys skrift). Och han tillfogade att bolsjevikerna gjorde ett misstag när de förvandlade sovjeterna från ”kamporganisation för en enda klass” till ”statsorganisation” och därmed ”förintade demokratin” (ibid).

I min skrift Den proletära revolutionen och renegaten Kautsky (Petrograd och Moskva, 1918) utredde jag i detalj detta Kautskys resonemang och påvisade att det totalt tappar bort själva grundvalarna för marxismens teori om staten. Ty staten (varje stat, även den mest demokratiska republik) är inget annat än det maskineri varmed en klass undertrycker en annan. Att beteckna sovjeterna som kamporganisation för en klass och förmena dem rätten att förvandlas till ”statsorganisation” är detsamma som att i praktiken förneka socialismens ABC, att förkunna eller förespråka att det borgerliga maskineriet för att undertrycka proletariatet (dvs den borgerligt demokratiska republiken, den borgerliga staten) skall förbli oantastat; det är de facto detsamma som att gå över till bourgeoisins läger.

Orimligheten i Kautskys ståndpunkt är så uppenbar och trycket från arbetarmassorna som kräver sovjetmakt så starkt, att Kautsky och kautskyanerna skändligen har fått retirera och trassla in sig, eftersom de visar sig vara oförmögna att ärligt erkänna sitt misstag.

I tidningen Freiheit (Frihet) 5, organ för Tysklands ”oavhängiga” socialdemokrater (oavhängiga av marxismen, men inte av den småborgerliga demokratin) förekommer den 9 februari 1919 en artikel av herr Hilferding, som redan kräver att sovjeterna förvandlas till statliga organisationer, men vid sidan av det borgerliga parlamentet, ”Nationalförsamlingen”, tillsammans med den. Den 11 februari 1919 i ett upprop till proletariatet i Tyskland anammar

¹ Se: [Tredje Internationalen och dess plats i historien](#)

hela det "oavhängiga" partiet denna paroll (och följaktligen även herr Kautsky, som överträffat de uttalanden han gjorde hösten 1918).

Detta försök att förena bourgeoisins diktatur med proletariatets diktatur är en fullständig förnekelse av såväl marxismen som socialismen överhuvudtaget, det är att glömma erfarenheterna från de ryska mensjevikererna och "socialistrevolutionärerna", som från den 6 maj 1917 till den 25 oktober 1917 (gamla tideräkningen) gjorde "experimentet" att förena sovjeterna såsom "statliga organisationer" med det borgerliga statsväsendet och skändligen misslyckades med detta experiment.

På de "oavhängigas" partikongress (i början av mars 1919) intog hela partiet denna högeligen visa ståndpunkt att sovjeterna skulle förenas med borgerlig parlamentarism. Men så meddelar Freiheit i nr 178 för den 13 april 1919 (Bilagan) att de "oavhängigas" fraktion på 2:a Rådskongressen föreslagit en resolution:

"Andra rådskongressen tar ställning för rådssystemet. I enlighet härmed skall Tysklands politiska och ekonomiska struktur baseras på rådens organisation. Arbetarråden är den arbetande befolkningens erkända representation på det politiska och ekonomiska livets alla områden."

Och dessutom föreslog samma fraktion kongressen ett utkast till "direktiv" (Richtlinien), vari vi kan läsa:

"Rådskongressen har hela den politiska makten ... Rätt att välja till och inväljas i råden har, utan avseende på kön, de som utför samhälleligt nödvändigt och nyttigt arbete utan att utsuga andras arbetskraft ..."

Vi ser följaktligen hur de "oavhängiga" ledarna har visat sig vara ynkliga småborgare, som är helt avhängiga av de brackiga fördomarna inom proletariatets mest efterblivna del. Med Kautsky som talesman avvisar dessa ledare hösten 1918 varje förvandling av råden till statliga organisationer. I mars 1919 ger de upp denna ståndpunkt och följer arbetarmassorna i släptåg. I april 1919 kastar de den egna kongressens beslut överbord och övergår helt till kommunisternas ståndpunkt: "All makt åt råden!"

Sådana ledare är det inte mycket bevänt med. Det behövs inga ledare för att vara en indikator på stämningarna inom proletariatets mest efterblivna del, som inte går före, utan efter förtruppen. Och med den karaktärslöshet, varmed de byter paroller, är dessa ledare inget värda. Det går inte att hysa förtroende för dem. De kommer alltid att vara en barlast, en negativ faktor inom arbetarrörelsen.

Den "vänstraste" av dem, en viss herr Däumig, resonerade så här på partiets kongress (se Freiheit den 9 mars):

"... Däumig förklarar att inget står mellan honom och kommunisternas krav 'All makt åt arbetarråden'. Men han måste vända sig emot den putschism kommunistpartiet i praktiken bedriver och emot den bysantinism de visar gentemot massorna i stället för att fostra dem. Putschistiskt, isolerat uppträdande kan inte leda framåt ..."

Putschism är tyskarnas benämning på det som de gamla revolutionärerna i Ryssland för så där 50 år sedan kallade "smällare", "fyrverkerier", anstiftan av små sammansvärjningar, attentat, resningar o d.

Genom att beskylla kommunisterna för "putschism" bevisar Däumig bara sin egen "bysantinism", sin lakejaktiga tjänstaktighet mot småbourgeoisin och dess brackiga fördomar. "Vänsterismen" hos en sådan herre, som av feighet inför massorna upprepar ett slagord "på modet" utan att förstå den revolutionära massrörelsen, är inte värd ett ruttet lingon.

I Tyskland drar en spontan strejkrörelse fram som en mäktig våg. Den proletära kampen har nått ett enastående uppsving och en tillväxt, som tydligt överstiger vad som förekom i

Ryssland 1905, då strejkrörelsen nådde en höjd som aldrig tidigare skådats i världen. Att inför en sådan rörelse tala om ”fyrverkeri” innebär att man är en ohjälpligt smaklös person och en lakej åt brackiga fördomar.

Herrar kälkborgare med Däumig i spetsen drömmer sannolikt om en revolution (om de överhuvudtaget har åtminstone någon tanke om revolution i sina skallar), där massorna reser sig på en gång och helt organiserat.

Sådana revolutioner finns inte och kan inte finnas. Kapitalismen skulle inte vara kapitalism, om den inte höll de arbetande miljonmassorna, deras väldiga flertal nere i förtryck, hjälplöshet, nöd och okunnighet. Kapitalismen kan inte bryta samman annat än genom en revolution, som under kampens gång lyfter de tidigare opåverkade massorna. Spontana utbrott är ofrånkomliga när en revolution mognar fram. Härförutan har ingen enda revolution ägt rum och kan inte heller göra det.

Herr Däumig kommer med en lögn, när han säger att kommunisterna ser genom fingrarna med spontaniteten, och det är precis samma slags lögn som vi fått höra många gånger från mensjeviker och socialistrevolutionärer. Kommunisterna ser inte genom fingrarna med spontaniteten, är inte för några isolerade utbrott. Kommunisterna lär massorna att uppträda organiserat, integrerat, samfälligt, lägligt och moget. Det kälkborgerliga förtalet från herrar Däumig, Kautsky & Go kan inte vederlägga detta faktum.

Men kälkborgarna är oförmögna att förstå, att kommunisterna anser – och detta helt riktigt – det vara sin plikt att vara tillsammans med de kämpande massorna av förtryckta och inte med kälkborgerlighetens hjältar, som håller sig utanför och feget avvaktar. När massorna kämpar är misstag oundvikliga i kampen: kommunisterna ser dessa misstag, klagör dem för massorna, försöker få dem rättade, verkar oavlatligt för att medvetenheten skall besegra spontaniteten, men stannar kvar hos massorna. Det är bättre att vara tillsammans med de kämpande massorna, som under kampens gång successivt gör sig kvitt misstagen, än med lumpna intellektuella, brackor, kautskyaner, som står vid sidan och inväntar den ”fullständiga segern” – det är en sanning som herrar däumigar aldrig kan förstå.

Desto värre för dem. De har redan gått till den proletära världsrevolutionens historia som feiga kälkborgare, reaktionära gnölmakare, scheidemannarnas tjänare igår, predikanter för ”social fred” idag, oavsett om denna predikan döljs bakom tal om att förena konstituerande församlingen med sovjeterna eller bakom ett djupsinnigt fördömande av ”putschism”.

När det gäller att ersätta marxismen med reaktionärt-småborgerligt gnöl har herr Kautsky satt rekord. Han sjunger hela tiden en och samma vers: begråter det som sker, klagar, snyftar, förfasar sig, predikar försoning! Hela livet har denne riddare av den sorgliga skepnaden skrivit om klasskamp och om socialism, men när det går så långt som till att klasskampen maximalt tillspetsas och socialism står för dörren, har detta ljushuvud tappat fattningen, brustit i gråt och visat sig vara en vanlig ordinär bracka. I nr 98 av det organ som ges ut av wienförrädarna mot socialismen, austerlitz-, renner- och baueranhängarna, (Arbeiterzeitung, den 9 april 1919, Wien, morgonupplagan) sammanfattar Kautsky för hundrade, för att inte säga tusende, gången sina lamentationer.

”... Ekonomiskt tänkande och ekonomisk insikt”, jämrar han sig, ”har knackats ur skallarna inom alla klasser ... Det långa kriget har vant proletariatets breda lager att helt nonchalera de ekonomiska villkoren och fast lita på våldets allmakt ...”

Där har vi vår ”mycket lärde” mans två ”poänger”! ”Våldskulten” och produktionens sammanbrott – det är alltså därför som han i stället för att analysera klasskampens reella betingelser har förirrat sig in i det vanliga, gammaldags, inrotade småborgerliga gnölet. ”Vi hade väntat oss”, skriver han, ”att revolutionen skulle komma som en produkt av den

proletära klasskampen ... men revolutionen kom som en följd av det härskande systemets militära sammanbrott, både i Ryssland och i Tyskland ...”

Detta ljushuvud hade alltså ”väntat sig” en fredlig revolution! Det är ju lysande!

Men herr Kautsky har tappat fattningen till den grad att han glömt hur han själv tidigare, när han var marxist, skrev att ett krig högst sannolikt skulle försäkra revolution. Nu begråter vår ”teoretiker” sina krossade ”förväntningar” i stället för att nyktert och oförskräckt analysera, vilka förändringar i revolutionens former som är ofrånkomliga till följd av kriget!

”... kriget har vant proletariatets breda lager att helt nonchalera de ekonomiska villkoren ...”!

Vilken ynkelig smörja! Hur väl känner vi inte denna småborgerliga visa från mensjeviktidningarna under Kerenskijns epok!

Ekonomen Kautsky har glömt att när ett land har ruinerats av krig och bragts till undergångens rand, så är det huvudsakliga, grundläggande, fundamentala ”ekonomiska villkoret” att arbetarklassen räddas. Om arbetarklassen räddas från svältöd, från direkt undergång, så blir det möjligt att återställa den förstörda produktionen. Och för att arbetarklassen skall räddas krävs proletariatets diktatur, det enda medlet att förhindra att krigets bördor och följder vältras på arbetarklassens axlar.

Ekonomen Kautsky har ”glömt” att frågan om hur nederlagets bördor skall fördelas avgörs av klasskampen och att klasskampen i ett utmattat, ruinerat, svältande, döende land ofrånkomligen ändrar form. Det är inte längre en klasskamp för en andel i produktionen eller om hur produktionen skall ledas (ty produktionen har stannat, det finns inget kol, järnvägarna är demolerade, kriget har bragt människorna ur gängorna, maskinerna är utslitna osv etc), utan en klasskamp för att rädda arbetarna från svälten. Endast dumbommar, om än mycket ”lärdasådana, kan i en sådan situation ”fördöma” vad de kallar ”konsument-, soldat”kommunism och högdraget undervisa arbetarna i hur viktig produktionen är.

Det är nödvändigt att från början, först och främst, i första hand rädda arbetaren. Bourgeoisin vill bevara sina privilegier, vältra krigets alla följder på arbetaren, och det innebär att svälta ihjäl arbetarna.

Arbetarklassen vill rädda sig undan svält, och för den skull måste bourgeoisin krossas och till att börja med konsumtionen säkerställas, om än den allra torftigaste, ty annars är det omöjligt att dra ut på ett liv i halvsvalt, att hålla ut tills produktionen åter kan köras igång.

”Tänk på produktionen!” säger den mätte borgaren till den utsvultne och genom svälten kraftlöse arbetaren, och Kautsky upprepar kapitalisternas refräng såsom förment ”ekonomisk vetenskap” och förvandlas helt till en bourgeoisins lakej.

Men arbetaren säger: låt bourgeoisin också sitta på halvsvalt, så att de arbetande kan hämta sig och slipper dö. ”Konsumentkommunism” är en förutsättning för att arbetaren skall räddas. För att rädda arbetaren får man inte dra sig för några uppoffringar! Ett halvt pund var åt kapitalisterna, ett pund var åt arbetarna – det är så man måste ta sig ur svältskedet, ur ruinen. Den utsvultne arbetarens konsumtion är grunden och villkoret för att produktionen skall kunna återställas.

Clara Zetkin hade helt rätt när hon förklarade för Kautsky att han

”glider ner i borgerlig politisk ekonomi. Produktionen är till för människan, och inte tvärtom ...”

Precis samma beroende av småborgerliga fördomar röjer den oberoende herr Kautsky när han begråter ”vårdskulten”. När bolsjevikerna redan 1914 påvisade att det imperialistiska kriget skulle förvandlas till ett inbördeskrig teg herr Kautsky och satt kvar i samma parti som David & Co, som förklarade att denna förutsägelse (och paroll) var ”vansinne”. Kautsky begrep inte

alls att det imperialistiska kriget ofrånkomligen skulle förvandlas till ett inbördeskrig, och nu skyller han sin bristande insikt på de i inbördeskriget stridande parterna! Är inte det ett mönsterexempel på reaktionär småborgerlig enfald?

År 1914 var bristande insikt om att det imperialistiska kriget ofrånkomligen skulle förvandlas till ett inbördeskrig bara småborgerlig enfald, men nu, 1919, är det redan något värre. Det är ett förräderi mot arbetarklassen. Ty inbördeskriget i Ryssland, i Finland, i Lettland, i Tyskland, i Ungern är ett faktum. Hundratals och åter hundratals gånger har Kautsky i sina tidigare verk erkänt att det förekommer historiska perioder, då klasskampen ofrånkomligen förvandlas till inbördeskrig. Ett sådant har kommit, och nu har Kautsky hamnat i den vacklande, fega småbourgeoisins läger.

”... Den anda som inspirerar Spartacus är egentligen Ludendorffs anda ... Spartacus uppnår inte bara att hans sak går under, utan också att våldspolitiken från majoritets-socialisternas sida intensifieras. Noske är Spartacus’ antipod.”

Dessa Kautskys ord (ur hans artikel i Arbeiterzeitung i Wien) är så oändligt enfaldiga, gemena och nedriga att det räcker med att sätta pekfingret på dem. Ett parti som tolererar sådana ledare är genomruttet. Berninternationalen, som herr Kautsky tillhör, måste med tanke på dessa Kautskys ord av oss bedömas efter förtjänst såsom en gul international.

Såsom ett kuriosum skall vi dessutom återge ett resonemang av herr Haase i artikeln ”Internationalen i Amsterdam” (Freiheit, den 4 maj 1919). Herr Haase skryter över att han i kolonialfrågan föreslagit en resolution, enligt vilken ”ett folkens förbund, organiserat enligt Internationalens förslag, ... har som uppgift att före socialismens genomförande ...” (lägg märke till det!) ”... styra kolonierna primärt i de inföddas intressen, och därefter i alla de i folkens förbund ingående folkens intressen ...”

En pärla, inte sant? *Före* socialismens genomförande skall *kolonierna* enligt detta ljushuvuds resolutionsförslag *styras* inte av bourgeoisin, utan av något slags snällt, rättvist, bussigt ”folkförbund”!! Vad är det för skillnad mellan sådant och ett uppiffat kapitalistiskt hyckleri av gemenaste slag? Och det skall vara ”vänstern” i Berninternationalen

För att läsaren tydligare skall kunna jämföra hela enfalden, nedrigheten och gemenheten i Haases och Kautsky & Co:s skrivelser med det verkliga läget i Tyskland skall jag anföra ännu ett litet citat.

Den välkände kapitalisten Walther Rathenau har gett ut en liten bok som heter ”Den nya staten” (”Der neue Staat”). Boken är daterad den 24 mars 1919. Dess värde för teorin är lika med noll. Men som iakttagare har Walther Rathenau nödgats erkänna följande:

“... Vi är ett folk av skalder och tänkare men har som sidoyrke (Nebenberuf) att vara källborgare ...”

”... Idealism förekommer nu bara hos de extrema monarkisterna och hos spartakisterna ...”

”Den nakna sanningen är att vi är på väg mot diktatur, proletär eller pretoriansk” (s 29, 52, 65).

Denne borgare menar sig tydligen vara lika ”oavhängig” av bourgeoisin som herrar Kautsky och Haase menar sig vara ”oavhängiga” av källborgerlighet och brackighet.

Men Walther Rathenau är två huvuden högre än Karl Kautsky, ty den sistnämnde jämrar sig och försöker gömma sig för ”den nakna sanningen”, medan den förstnämnde erkänner den rakt på sak.

Skrivet den 28 maj 1919

Publicerat i juni 1919 i tidskriften *Kommunistitjeskij Internatsional* nr 2
V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 38, s 389-398